

തറാവീഷ്

അനർത്ഥ വിവാദം

വിശുദ്ധ റമളാനിൽ സവിശേഷമായി ഈ ഉമ്മത്തിന് മാത്രമായി നാമൻ നൽകിയതാണ് നമസ്കാരം. വിശ്വാസത്തോടും പ്രതിഫലമാഗ്രഹിച്ചും റമളാനിൽ നമസ്കരിച്ചാൽ അവന്റെ കഴിഞ്ഞുപോയ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുമെന്ന ഹദീസുകൊണ്ടുദ്ദേശ്യം റമളാൻ മാസത്തിലെ ഈ തറാവീഹ് നമസ്കാരമാണെന്നു പണ്ഡിതർ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

ഇമാം നവവി رحمته الله പറയുന്നു: “ഈ ഹദീസിലെ ‘റമളാനിലെ നമസ്കാരം’ കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത് തറാവീഹ് നമസ്കാരമാണ്. അതു സുന്നത്താണെന്നു പണ്ഡിതർ യോജിച്ചിട്ടുണ്ട്”. (ശർഹു മുസ്ലിം:1-259). ഇമാം കർമാനി പറയുന്നു. “റമളാനിലെ നമസ്കാരം” കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത് തറാവീഹ് നമസ്കാരമാണ്. (കൗകബുദ്ദിനാറി:1-146).

ഇതിലൊന്നും പണ്ഡിതന്മാർ ആരും വിയോജിപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ, ഇന്ന് ഈ തറാവീഹ് നമസ്കാരം സംബന്ധമായി അനാവശ്യ വിവാദങ്ങളും ഉടലെടുത്തിട്ടുണ്ട്. തറാവീഹിന്റെ റക്അത്തുകളെ ചൊല്ലിയുള്ള വിവാദത്തിനുമപ്പുറം അത്തരമൊരു നമസ്കാരമേ ഇല്ലെന്നു പോലുമാണ് കോലാഹലങ്ങളുയരുന്നത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ തറാവീഹ് നബി ﷺ നമസ്കരിച്ച നമസ്കാരമാണെന്നും ആ നമസ്കാരത്തിന് പ്രതിഫലമേറേയുണ്ടെന്നും ഹദീസുകളിൽ നിന്നു സ്ഥിരപ്പെടുന്നു.

ആഇശ رضي الله عنها ഉദ്ധരിക്കുന്നു: നബി ﷺ റമളാനിലെ ഒരു രാത്രിയിൽ പള്ളിയിൽ വന്നു നമസ്കരിച്ചു. ഇത് ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ സംസാര വിഷയമായി. പിറ്റേന്നു ജനങ്ങൾ കൂടുതലുണ്ടായി. മൂന്നാം ദിവസം പള്ളി നിറഞ്ഞു. അന്നും ജനങ്ങളോടൊപ്പം നബി ﷺ നമസ്കരിച്ചു. നാലാം ദിവസമായപ്പോൾ ആളുകളെ ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയാതെ വരികയും ചെയ്തു. അന്നാകട്ടെ, നബി ﷺ നമസ്കരിക്കാൻ വന്നുമില്ല.

പിറ്റേന്ന് പ്രഭാതമായപ്പോൾ നബി ﷺ യോട് ഉമർ رضي الله عنه പറഞ്ഞു: "ഇന്നലെ രാത്രി ജനങ്ങൾ അവിടുത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു." നബി ﷺ പറഞ്ഞു: "ജനങ്ങളുടെ കാര്യം എനിക്ക് അവ്യക്തമല്ല. പക്ഷേ, അവർക്കത് ഫർളാക്കപ്പെടുമോ എന്നു ഞാൻ ഭയന്നതാണ്." (മുസ്ലിം).

നബി ﷺ നമസ്കരിച്ച ഈ നമസ്കാരം റമളാനിലായിരുന്നു. റമളാനിലെ പ്രത്യേക നമസ്കാരം തറാവീഹാണെന്ന് നാം മുമ്പുദ്ധരിച്ചുവല്ലോ. മാത്രമല്ല, തറാവീഹെന്ന നാമം സ്വഹാബത്തിന്റെ കാലത്തു തന്നെ സുപരിചിതമായിരുന്നു. അബൂല്ലൈസ് സമർഖൻദി ഉദ്ധരിക്കുന്നു: അലിയുബ്നു അബീത്വാലിബ് പറഞ്ഞു: "ഉമർ رضي الله عنه നടപ്പാക്കിയ ഈ തറാവീഹിന്റെ അടിസ്ഥാനം അദ്ദേഹം എന്നിൽനിന്ന് കേട്ട ഒരു ഹദീസാണ്." (തൻബിഹ്:124).

അലി رضي الله عنه ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് "തറാവീഹ്" എന്ന പദമാണ്. ഈ പദം സ്വഹാബത്തിന്റെ കാലത്തു തന്നെയുള്ളതാണെന്ന് ഇതിൽ നിന്നു മനസ്സിലാകുന്നുണ്ട്. "തറാവീഹ്" എന്ന വാക്കിന് വിശ്രമങ്ങൾ എന്നാണർത്ഥം. ഈ പേര് ഈ നമസ്കാരത്തിനു വരാനുണ്ടായ കാരണം സംബന്ധമായി ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്. തറാവീഹ് എന്ന പദം "തർവീഹതി" ന്റെ ബഹുവചനമാണ്. ഒരു പ്രാവശ്യം വിശ്രമിക്കുന്നതിനാണ് "തർവീഹത്" എന്ന് പറയുക. റമളാനിലെ രാത്രിയിലെ നമസ്കാരത്തിന് തറാവീഹ് എന്ന് പറയപ്പെടാൻ കാരണം ഈ നമസ്കാരത്തിന് ഒരുമിച്ച് കൂടുന്നവർ എല്ലാ ഈരണ്ടു റക്അത്തുകൾക്കിടയിലും വിശ്രമിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടാണ്. (ഫത്ഹുൽ മബാദി:2-165).

നമസ്കാരം സുദീർഘമായതിനാലാണ് എല്ലാ രണ്ട്, നാല് റക്അത്തുകൾക്കിടയിലും അവർ വിശ്രമിച്ചിരുന്നത്. (തുഹ്ഫ:2-241).

തറാവീഹിന് ആ നാമം കിട്ടാനുള്ള കാരണവും ആ പേര് സ്വഹാബത്തിന്റെ കാലം മുതൽ ഉള്ളതാണെന്ന വസ്തുതയും മുകളിൽ വിവരിച്ചതിൽനിന്ന് വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

ഇനി തറാവീഹിന്റെ എണ്ണത്തെക്കുറിച്ച് നോക്കാം. നബി ﷺ യുടെ കാലത്ത് നബി ﷺ യുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സംഘടിതമായി തറാവീഹ് അല്ലെങ്കിൽ "ഖിയാമു റമളാൻ" രണ്ടോ മൂന്നോ ദിനം മാത്രമാണ് നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുള്ളത്. ജനാധിക്യം മൂലം നിർബന്ധമാക്കപ്പെടുമോ എന്ന് ഭയന്ന നബി ﷺ പിന്നീട് ഇത് നമസ്കരിക്കാൻ പള്ളിയിൽ വന്നിരുന്നില്ല. എങ്കിലും സ്വഹാബാക്കൾ ഒറ്റക്കോ കൂട്ടായോ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. പിന്നീടൊരിക്കൽ നബി ﷺ വന്നു നോക്കുമ്പോൾ ഉബയ്യൂബ്നു കഅ്ബ് رضي الله عنه ഇമ്മാമായി നിസ്കരിക്കുന്നുണ്ട്. നബി ﷺ അതിനെ അംഗീകരിക്കുകയാണുണ്ടായത്.

അബൂഹുറൈറ رضي الله عنه ഉദ്ധരിക്കുന്നു: നബി ﷺ വന്നു നോക്കുമ്പോൾ പള്ളിയുടെ ചെരുവിൽ ഒരു സംഘം ജമാഅത്തായി നമസ്കരിക്കുന്നു. നബി ﷺ ചോദിച്ചു: **"ഇവർ ആരാണ്?"** നബി ﷺ യോട് പറയപ്പെട്ടു: **"ഖുർ ആൻ മന:പാഠമില്ലാത്തവരാണ്. ഉബയ്യൂബ്നു കഅ്ബ് അവർക്കുവേണ്ടി നമസ്കരിക്കുന്നു."** നബി ﷺ പറഞ്ഞു: **"ഇവർ ചെയ്യുന്നത് ശരിയാണ്. വളരെ നന്നായിരിക്കുന്നു ഇത്."** (അബൂദാവൂദ്:1-195).

എന്നാൽ, നബി ﷺ തറാവീഹ് നമസ്കരിച്ചുവെന്ന് ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്ന സ്വഹീഹായ ഹദീസുകളിലൊന്നും റക്അത്തുകളുടെ എണ്ണം രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. റക്അത്തുകളുടെ എണ്ണം പരാമർശിക്കുന്ന ഹദീസുകളൊന്നും സ്വഹീഹുമല്ല. നബി ﷺ യുടെ കാലശേഷം അബൂബക്റി(റ)ന്റെ കാലത്തും സ്ഥിതിഗതി ഇങ്ങനെത്തന്നെയായിരുന്നു. നബി ﷺ യുടെ കാലത്ത് ജനങ്ങൾ തറാവീഹ് നമസ്കരിച്ചിരുന്നത് പോലെയായിരുന്നു അബൂബക്റി(റ)ന്റെ കാലത്തും ഉമറി(റ)ന്റെ വിലാപത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്തും.

പിന്നീട് ഉമർ رضي الله عنه തന്നെയാണ് ഇന്ന് എല്ലാ പള്ളികളിലും ഉള്ളരുപത്തിൽ ജമാഅത്തായി ഇതു സംഘടിപ്പിച്ചത് (ശർഹു മുസ്ലിം:1-259). അതിന്റെ കാരണം സ്വഹാബത്തിൽ ചിലർ ഉമർ(റ)നെ പ്രേരിപ്പിച്ചത് കൊണ്ടാണ്.

അലി رضي الله عنه പറയുന്നു: “എന്നിൽ നിന്നുകേട്ട ഒരു ഹദീസിന്റെയടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഉമർ رضي الله عنه തറാവീഹ് ഇപ്രകാരം സംഘടിപ്പിച്ചത്.” അനുയായികൾ ചോദിച്ചു: “അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ, ആ ഹദീസ് ഏതാണ്?” അലി رضي الله عنه പറഞ്ഞു: “നബി ﷺ പറയുന്നതായി ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അർശിന്റെ ചുറ്റും പ്രകാശത്തിനാലുള്ള ‘ഹജീറത്തുൽ ഖുദ്സ്’ എന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. അല്ലാഹുവിനല്ലാതെ മറ്റാർക്കും എണ്ണമറിയാത്ത അനേകം മലക്കുകളുവടെയുണ്ട്. ഒരു നിമിഷം പാഴാക്കാതെ അല്ലാഹുവിനെ ആരാധിക്കുന്നവരാണവർ! റമളാനിലെ രാത്രികളിൽ ഭൂമിയിലേക്കിറങ്ങാൻ നാമനോടവർ സമ്മതം ചോദിക്കും. ശേഷം അവർ ഇറങ്ങിവന്നു മനുഷ്യരോടൊപ്പം നമസ്കരിക്കും. അവരെ സ്പർശിച്ചവരും അവർ സ്പർശിച്ചവരും ഒരിക്കലും പരാജയപ്പെടാത്ത വിജയം വരിച്ചവരാണ്.”

ഇതുകേട്ട ഉമർ رضي الله عنه "നാമാണിതിന് ഏറ്റവും ബന്ധപ്പെട്ടവർ" എന്നു പറഞ്ഞു തറാവീഹിന് വേണ്ടി ജനങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് കുട്ടി. (തൻബീഹ്:124) ഉമറി رضي الله عنه നാൽ ഇപ്രകാരം സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ട തറാവീഹ് ഇരുപത് റക് അത്താണെന്നതിൽ അഭിപ്രായന്തരമില്ല. ഉബയ്യൂബ്നു കഅ്ബ് رضي الله عنه മദീനയിൽ വച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് ഇമാമായി ഇരുപതും വിത്റും നമസ്കരിക്കുമായിരുന്നു (മുസ്വന്നഹ് ഇബ്നു അബീശൈബ:2-392). ഉബയ്യൂബ്നു പുറമേ സ്ത്രീകൾക്ക് ഇമാമായി സുലൈമാനുബ്നു അബീഹസ്മയേയും رضي الله عنه നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. (ഖൽയൂബി:1-217). ഉമറി رضي الله عنه ന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി സ്വഹാബികളാരും എതിർത്തിട്ടില്ല.

അബ്ദുറഹ്മാൻ അൽജസരി رحمته الله പറയുന്നു: “തറാവീഹ് ഇരുപത് റക്അത്താണെന്ന് ഉമർ رضي الله عنه ന്റെ ഈ പ്രവൃത്തിമൂലം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. കാരണം, ഉമർ رضي الله عنه ഈ എണ്ണത്തിന്റെ മേലാണ് ജനങ്ങളെ ഒരുമിച്ചു കൂട്ടിയത്. മാത്രമല്ല, ഇതിൽസ്വഹാബത്ത് യോജിക്കുകയും ചെയ്തു. വുലഫാഉ റാശിദുകളിൽ ഉമറി رضي الله عنه ന് ശേഷമുള്ളവർ പോലും ഇതിനോടു വിധേയമായിട്ടില്ല. നബി ﷺ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ: “എന്റെ സച്ചരിതരായ വുലഫാഉ റാശിദുകളുടെ ചര്യ നിങ്ങൾ മറുക്കുക പിടിക്കണമെന്നും അണപല്ലുകൊണ്ടു കടിച്ചുപിടിക്കണമെന്നും.”

(അൽമദാഹിബുൽ അർബഅ:1-341.)

ഇമാം അബുയൂസുഫ് رحمته الله ഉമറി رضي الله عنه ന്റെ ഇപ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റി ഇമാം അബുഹനീഫ رحمته الله യോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ ഇമാമവർകൾ പറഞ്ഞതിങ്ങനെയാണ്: “തറാവീഹ് ശക്തമായ സുന്നത്താണ്. ഉമർ رضي الله عنه സ്വയമുണ്ടാക്കിയതല്ല അത്. ഒരു പുതിയ പ്രവൃത്തിയുമല്ല. നബി ﷺ യിൽ നിന്ന് അറിയപ്പെട്ട തെളിവും അടിസ്ഥാനവുമില്ലാതെ മഹാനത് കൽപിച്ചിട്ടില്ല.” (അൽബഹറുർറാഇഖ്).

ചുരുക്കത്തിൽ ഉമറി رضي الله عنه ന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി സ്വഹാബത്തിൽ നിന്നാരും എതിർക്കുകയോ ആക്ഷേപിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല. അദ്ദേഹമീ ചെയ്തത്-ഇരുപത് നമസ്കരിച്ചതോ ജമാഅത്ത് പുന:സംഘടിപ്പിച്ചതോ സ്പെഷ്ടപ്രകാരമായിരുന്നുവെങ്കിൽ സ്വഹാബത്തിൽആരെങ്കിലും അതിനെ എതിർക്കുമായിരുന്നുവല്ലോ. ആരും എതിർത്തില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, എല്ലാവരും അനുകൂലിക്കുകയും ചെയ്തു. ഉമർ رضي الله عنه ഇപ്രകാരം ഉബയ്യൂബ്നു കഅ്ബിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ജനങ്ങളെ ഒരുമിച്ച് കൂട്ടി ജമാഅത്തായി നമസ്കരിച്ചു. ഉസ്മാൻ, അലി, ഇബ്നു മസ്ഊദ്, അബ്ബാസ്, ഇബ്നുഅബ്ബാസ്, ത്വൽ ഹ, സുബൈർ, മുആദ്, ഉബയ് رضي الله عنهم തുടങ്ങി അൻസാറുകളും മുഹാജിറുകളുമായ സ്വഹാബികൾ മുഴുവനും അംഗീകരിക്കുകയും

ഒരാൾ പോലും എതിർക്കാതെ സ്വീകരിക്കുകയും യോജിക്കുകയും ചെയ്തു. (ഇത്ഹാഫ്:3-417).

നോക്കുക, തന്റെ നയപ്രഖ്യാപന പ്രസംഗത്തിൽ, നിങ്ങൾ വഴിതെറ്റിയാൽ നിങ്ങളെ ഞാൻ നേരേയാക്കും. ഞാൻ വഴിതെറ്റിയാൽ നിങ്ങളെന്ന എന്തു ചെയ്യുമെന്ന് ഉമർ رضي الله عنه ചോദിച്ചതും "ഈ വാൾ കൊണ്ട് നേരേയാക്കുമെ"ന്ന് ഒരു ഗ്രാമീണൻ പറഞ്ഞതും, ഒരിക്കൽ മഹ്റീൻ പരിധി നിശ്ചയിക്കാൻ തുനിഞ്ഞ ഉമറി رضي الله عنه നെ ഒരു വനിത ചോദ്യം ചെയ്തതും അവരതിൽ നിന്ന് പിന്തിരിഞ്ഞതും ചരിത്രത്തിൽ ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഇതേ ഉമർ رضي الله عنه നബി ﷺ തങ്ങളിൽനിന്ന് തന്നിട്ടു ലഭിക്കാത്ത ഒരു കാര്യം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ സ്വഹാബത്തിൽ ഒരാളെങ്കിലും അത് എതിർക്കുമായിരുന്നുവെന്നത് അവിതർക്കിതമല്ലോ. അല്ലെങ്കിലും റക്അത്തിന്റെ എണ്ണം പോലുള്ള കാര്യങ്ങൾ ബുദ്ധിമുട്ടുകൊണ്ട് ആലോചിച്ചാലോ, ഇജ്തിഹാദ് ചെയ്താലോ ലഭിക്കുന്നതല്ലല്ലോ. **ഇത്തരത്തിൽ ഉമർ رضي الله عنه ഒരു കാര്യം പ്രവൃത്തിക്കുകയും സ്വഹാബത്ത് യോജിക്കുകയും ചെയ്തതോടുകൂടി ഇതിൽ ഇജ്മാഅ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് പണ്ഡിതർ രേഖപ്പെടുത്തുന്നു. (തുഹ്ഫ: 2-240).**

ശാഫിഈ, ഹനഫി, ഹമ്പലി എന്നീ മൂന്നു മദ്ഹബുകളും തറാവീഹ് ഇരുപത് റക്അത്തു തന്നെയാണെന്നു പറയുന്നു. ഇമാം റാഫിഈ رحمته الله പറയുന്നു, തറാവീഹ് നമസ്കാരം സലാമോടു കൂടി ഇരുപത് റക്അത്താകുന്നു. ഇതുതന്നെയാണ് ഇമാം അബൂഹനീഫ رحمته الله യും ഇമാം അഹ്മദും رحمته الله പറയുന്നതും. കാരണം, നബി ﷺ ഇരുപത് റക്അത്ത് ജനങ്ങളോടൊപ്പം നമസ്കരിച്ചതായി നിവേദനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. (ശർഹുൽ കബീർ:4-264).

മാലിക് ഇമാമി رحمته الله ന്റെ അടുക്കൽ മുപ്പത്തിയാറ് റക്അത്താണ് എന്ന ഒരു അഭിപ്രായമുണ്ട്. കാരണം, മദീനാ നിവാസികൾ 36

നമസ്കരിക്കാനുണ്ടെന്നും മദീനാ നിവാസികളുടെ പ്രവൃത്തി തെളിവാണെന്നുമാണ് ഇമാം മാലികി رحمته الله ന്റെ പക്ഷം. എന്നാൽ, ഈ 36 തറാവീഹല്ല, എല്ലാ ഈരണ്ടു തർവീഹിന്റെയും ഇടയിൽമക്കക്കാർ ത്വവാഹ് ചെയ്യുകയും രണ്ട് റക്അത്ത് സുന്നത്തു നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യും. അവരോടു സദ്യശമാകാൻ മദീനാ നിവാസികൾക്കാരോ ത്വവാഹിന്റെ സ്ഥാനത്തും നാല് റക്അത്തു കൂടുതലാക്കിയതുകൊണ്ടാണ് മുപ്പത്തി ആറ് ആയത് എന്നാണ് ഇതു സംബന്ധിച്ചു പണ്ഡിത വീക്ഷണം. (തുഹ്ഫ:2-241).

ഏതായാലും അങ്ങനെയാണ് മാലികി മദ്ഹബിലെ ഒരു വീക്ഷണമായി തറാവീഹ് മുപ്പത്തി ആറ് റക്അത്ത് എന്നു വന്നത്. ഇതു വച്ചു നോക്കുമ്പോൾ തറാവീഹ് ഇരുപതിൽ കുറവല്ലെന്നതിൽ മുസ്ലിം സമൂഹത്തിന്റെ ഇടയിൽ ഏകോപനമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു വ്യക്തമാകുന്നു. ഈ ഇരുപതെന്ന സൂര്യപ്രകാശം പോലെ തെളിഞ്ഞതിനെതിരിൽ ചില ഹദീസുകൾ ഉന്നയിക്കപ്പെടാറുണ്ട്.

ഒന്ന്, ഇബ്നു ഖുസൈമ, ജാബിറി رضي الله عنه നെ തൊട്ട് ഉദ്ധരിക്കുന്നതാണ്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: “നബി ﷺ റമളാനിൽ എട്ടും വിത്റും നമസ്കരിച്ചു. പിറ്റേന്ന് ഞങ്ങൾ പള്ളിയിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടിയെങ്കിലും നബി ﷺ വന്നില്ല.” (ഇബ്നു ഖുസൈമ: 2-138).

ഈ ഹദീസിനെക്കുറിച്ച് പണ്ഡിതർ പല അഭിപ്രായങ്ങളും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒന്ന്, ഈ ഹദീസ് വിത്റിനെ കുറിച്ചാകാനാണ് സാധ്യത. കാരണം, ഈ ഹദീസിന്റെ അവസാന ഭാഗത്ത് താൻ പള്ളിയിൽ നമസ്കരിക്കാൻ വരാതിരുന്നതിന്റെ കാരണമായി നബി ﷺ പറയുന്നതായി ജാബിർ(റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നത്. “വിത്ര് നിങ്ങളുടെ മേൽ നിർബന്ധമാക്കപ്പെടുന്നത് ഞാൻ ഭയപ്പെടുന്നു. ഞാനത് ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല എന്നാണ്. മാത്രമല്ല, “വിത്ര് നിർബന്ധമില്ല” എന്ന അഭ്യായത്തിലാണ് ഈ ഹദീസ് ഉദ്ധരിച്ചത്. അപ്പോൾ ഇത് വിത്ര് ആകാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. മറ്റൊന്ന്, ഇത്

തറാവീഹിനെ കുറിച്ചാണ് എന്ന് വെച്ചാൽ ജാബിർ رضي الله عنه മൂന്നാം ദിനത്തിലെ അവസാനത്തെ എട്ടു റക്അത്തുകളിലും വിത്റിലുമായിരിക്കും സംബന്ധിച്ചിട്ടുണ്ടാവുക. പിറ്റേന്ന് നബി ﷺ വന്നതുമില്ല. അപ്പോൾ താൻ പങ്കെടുത്തത് ഉദ്ധരിച്ചതായിരിക്കാം.

അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെയൊന്നുമില്ലെങ്കിൽ ഈ ഹദീസ് തറാവീഹിനെക്കുറിച്ച് ഉദ്ധരിക്കപ്പെടുന്ന മുഴുവൻ ഹദീസുകളോടും എതിരായി വന്നതിനാൽ ശാദൂണ് - ഒറ്റപ്പെട്ടതാണ്. കാരണം, മറ്റു നിവേദനങ്ങളിലെല്ലാം നബി ﷺ മൂന്ന് ദിവസം നമസ് കരിച്ചുവെന്നുള്ളപ്പോൾ ജാബിറി(റ)ന്റെ നിവേദനത്തിൽ ഒരു ദിനം മാത്രമാണുള്ളത്. അതിനാൽ ഇത് തെളിവിനു പറ്റുന്നതായി പണ്ഡിതർ അംഗീകരിച്ചിട്ടില്ല.

രണ്ടാമത്തെ ഹദീസ്, റമളാനിലും അല്ലാത്തപ്പോഴും നബി ﷺ പതിനൊന്നിനേക്കാൾ വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടില്ല എന്ന് ആഇശ ബീവി رضي الله عنها യെ തൊട്ടുദ്ധരിക്കുന്നതാണ്. ഈ ഹദീസിൽ റമളാനിലും അല്ലാത്തപ്പോഴും എന്ന പദത്തിൽ നിന്ന് തന്നെ റമളാനിലെ പ്രത്യേക നമസ് കാരത്തെക്കുറിച്ചല്ല ഇത് എന്നു വ്യക്തമാകും. വിത്റിനെക്കുറിച്ചാണ്.

ഏതായാലും ഈ ഹദീസുകളൊന്നും മുതവാതിറല്ലാത്തതിനാൽ സ്വഹാബത്തിന്റെ ഇജ്മാഇനോടു കിടപിടിക്കുന്ന പ്രബല തെളിവാകുന്നില്ല. അതിനാൽ തന്നെ തറാവീഹുണ്ടെന്നും അതിരുപതാണെന്നും പൗരാണികകാലം മുതൽ മുസ്ലിം സമൂഹം അംഗീകരിച്ചു വന്നിട്ടുണ്ട്. തറാവീഹ് എട്ടെന്ന വാദത്തിന് കേരള വഹ് ഹാബികളേക്കാൾ പഴക്കമുള്ള ഒരു സംഘത്തെ ചരിത്രത്തിൽ ദൃശ്യമല്ല തന്നെ. തങ്ങളുടെ നേതാക്കളും ആശയ സ്രോതസ്സുകളുമായ ഇബ്നു തൈമിയ്യ, മുഹമ്മദ് ഇബ്നു അബ്ദുൽ വഹാബ് തുടങ്ങിയവരൊന്നും ഈ വാദമുന്നയിച്ചിട്ടില്ലെന്നല്ല, ഇരുപതെന്ന സമൂഹ തീരുമാനത്തിലുറച്ചു നിൽക്കുന്നവർ കൂടിയിരിക്കുന്നു.

زاوية النطق
@al.nutq